

grafia gascona de la regió de Bordeus. Hom hi troba recollides prop de quatre-centes fitxes, agrupades en tres parts: a) fonts bibliogràfiques; b) textos gascons; c) estudis sobre els dialectes gascons. La major part de títols van acompanyats de concises però suficients indicacions sobre llur contingut. De tots els llibres i revistes que existeixen a la Bibliothèque Nationale de Paris és donada la cota sota la qual s'hi troben catalogats, i la mateixa cosa és feta amb els que pertanyen a algun altre dipòsit públic o col·lecció particular, idea certament feliç que vindrà a estalviar enutjoses pèrdues de temps als estudiosos que tinguin necessitat de consultar les obres aquí ressenyades.

L'autor ens diu, en l'advertiment inicial, que el seu recull, com s'esdevé en tota empresa d'aquesta mena, no serà complet; però E. Bourciéz, en un pròleg cordial — on subratlla les belles qualitats del treball del Sr. Berthaud i, tot resumint les conseqüències que per a la història de la llengua i de la literatura poden extreure-se'n, assenyala les novetats que aquell conté — afirma que no creu que els suplementes que siguin fets a aquesta publicació puguin ésser ni gaire rics ni molt copiosos. La qual cosa, per a una obra de caràcter bibliogràfic, constitueix el millor elogi.

La *Bibliographie gasconne du Bordelais* comprèn fins al 1940. Esperem que, per als anys posteriors, el Sr. Berthaud voldrà de temps en temps donar-nos les addicions que l'aparició de nous llibres i de nous articles farà necessàries.

R. A. i S.

GIULIO CAPPUCCINI - BRUNO MIGLIORINI: *Vocabolario della lingua italiana*. [Prima ristampa riveduta.] Torino..., G. B. Paravia & C., [1947]. XVI + 1820 pàgs.

L'any 1916 sortia a llum la primera edició del vocabulari de la llengua italiana del professor romà G. Cappuccini, a qui diverses generacions d'estudiants han degut llur formació lingüística. L'obra tingué un gran èxit. Mort l'autor el 1934, als setanta anys, les noves estampacions del vocabulari prosseguien encara, i el 1942 s'arribà a la seva quinzena edició.

Encarregat el Prof. B. Migliorini de la revisió i la refosa d'aquest diccionari — al qual havia calgut addicionar un apèndix, més ample a cada nou tiratge —, el 1945, després d'una labor de més de sis anys, reapareixia refet totalment, i poc temps més tard se n'havia de fer ja una nova edició.

Aquest bon acolliment per part dels estudiosos de l'italià estava d'acord amb l'excel·lència del vocabulari: dins el seu caràcter reduït, el recull lexical de Cappuccini, de destinació escolar, contenia tot el que és necessari per al coneixement essencial d'una llengua.

La versió primitiva d'aquesta obra es caracteritzava per la gran riquesa d'exemples de la parla viva, els mots de la qual quedaven clarament destriats dels que tenien un ús només literari o bé dels que acostumaven a ésser utilitzats en altres camps; hom acollia amb interès i amb agraïment les indicacions de *comú, no comú, popular, literari*, etc., que l'autor havia posat i que assenyala-ven per a cada paraula l'àmbit en el qual era usada. El Sr. Migliorini ha respectat totes aquestes anotacions de Cappuccini, i ha aconseguit encara d'afinar-les, reduint la significació de *literari* als mots que generalment s'usen en

literatura, i acompanyant en canvi d'indicacions més precises els que tenen un ús científic o jurídic (els quals eren inclosos per Cappuccini dins aquella designació).¹

La refosa del Sr. Migliorini ha augmentat el vocabulari amb centenars de mots nous. Ultra aquells que en les últimes estampacions del Cappuccini s'havien anat acumulant en el suplement i que en aquesta nova edició han estat intercalats en el lloc corresponent, n'hi ha una bona quantitat que ara es presenten per primera vegada en un diccionari manual italià — com *bilinguismo*, *carrista*, *disfattismo*, *elettrotecnico*, *estremismo*, *fonema*, etc. — al costat, també, d'accepcions modernes que encara no s'havien anotat — com el sentit químic d'*aggressivo*, el monetari d'*allineamento*, l'automobilístic de *balilla*, el tramviàire de *carosello*, etc.

Entre altres característiques de la nova edició d'aquesta obra, de què el Sr. Migliorini fa ja esment en el seu prefaci — i algunes de les quals ens apareixen com a belles qualitats —, cal anotar: la claredat i precisió de les definicions, accentuada encara en cenyir, darrerament, la significació dels mots; l'admissió d'alguns barbarismes, que Cappuccini desaconsellava, però que s'han anat incorporant a l'ús burocràtic o administratiu modern, sense, de totes maneres, ésser adoptats per la llengua literària; l'acceptació de formes no toscanes — Cappuccini era més aviat toscanitzant —, quan les formes florentines o toscanes tenen tendència a desaparèixer; l'anotació, al costat de la pronúncia toscana, reconeguda com a principal, de «quella prevalent en el resto dell'Italia Centrale o che in ogni modo, pur differendo dalla toscana, non può dirsi dialettale», fórmula de Cappuccini que el Sr. Migliorini segueix i que troba superior a la de l'eix Roma-Florència («più semplice ma troppo rigida») proposada pels Srs. G. Bertoni i F. A. Ugolini; l'ordenació de les diverses accepcions dels mots segons l'evolució històrica d'aquests; i, sobretot, la radical renovació de les etimologies, per a les quals, si no són del mateix Migliorini, han estat aprofitats els resultats de les més recents investigacions (a assenyalar l'útil distinció de la procedència popular o erudita de les paraules).

En resum: un acreditat diccionari manual, que, gràcies a la tasca excel·lent del conegut professor de Florència, ha aconseguit de millorar, encara, el bon concepte en què ja era tingut.

R. A. i S.

Normas de transcripció y edició de textos y documentos. Madrid, Escuela de Estudios Médievales (CSIC), 1944. 56 pàgs.

Aquestes *Normas* que l'Escuela de Estudios Medievales ha redactat per tal d'arribar a una unificació en la tècnica d'edició seguida en les seves publicacions, han vingut a omplir realment un buit en la bibliografia espanyola.

Poquíssims havien estat, certament, fins ara, els intents duts a terme en

1. La precisió d'anotacions referents a la categoria social o literària dels diversos mots — comú, dialectal, familiar, irònic, modern, pedant, poètic, popular, regional, retòric, vulgar, etc. — o al vocabulari tècnic a què pertanyen, malgrat no abusar de les terminologies especials — aeronàutica, agricultura, anatomia, biologia, botànica, economia, etc. — és en aquest nou diccionari ben remarcable i digna d'imitació.